

Pozn.: Zveřejněna je upravená verze dokumentu z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle Obecného nařízení o ochraně osobních údajů 2016/679 a zákona č. 110/2019 Sb., o zpracování osobních údajů v platném znění.

Zasedání Zastupitelstva Ústeckého kraje

Do zasedání ZÚK

Bod programu: 12.1

29. zasedání zastupitelstva konané dne 24. 6. 2024

Věc:

Poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj veřejné výzkumné instituce Ústeckého kraje, Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, v.v.i. v letech 2025–2029

Materiál na stůl:

Důvod předložení:

Financování veřejné výzkumné instituce od 1.1.2025 dle ust. § 3 odst. 3 písm. a) a ust. § 4 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů

Nárok na rozpočet:

V souladu s předloženým návrhem střednědobého výhledu odboru kultury a památkové péče do rozpočtu Ústeckého kraje na období 2025 - 2027

Projednáno:

Rada Ústeckého kraje

Dne: 2. 5. 2024 Pro: Proti: Zdržel se: Č. usnesení: 026/97R/2024

Přílohy:

12.1-1	Název: bod 12.1 příloha 1.pdf	Koncepce rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejné výzkumné instituce na léta 2025 – 2029	☒ U
12.1-2	Název: bod 12.1 příloha 2.pdf	Rozhodnutí o poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace	☒ U
12.1-3	Název: bod 12.1 příloha 3.pdf	Výsledky předávané do Registru informací o výsledcích výzkumu Rady vlády pro výzkum a vývoj za posledních 5 let	☐ U

12.1-4

Název: bod 12.1 příloha 4.pdf

Usnesení z 32. zasedání Výboru pro kulturu a památkovou péči Zastupitelstva Ústeckého kraje ze dne 12. 3. 2024

U

12.1-5

Název: bod 12.1 příloha 5 black.pdf

Zápis z 18. jednání Komise pro transformaci, vědy, výzkum a energetiku Ústeckého kraje ze dne 12. 3. 2024

U

Návrh na usnesení:

Zastupitelstvo Ústeckého kraje

schvaluje

1. Koncepti rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejné výzkumné instituce v letech 2025 – 2029 dle přílohy č. 1 tohoto usnesení,
2. Poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumné organizace Ústav archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejná výzkumná instituce v letech 2025 – 2029 rozhodnutím dle přílohy č. 2 tohoto usnesení

Důvodová zpráva:

Dle ustanovení § 37 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon“) územní samosprávné celky v oblasti své působnosti poskytují podporu výzkumu, vývoje a inovací za podmínek stanovených tímto zákonem.

Navrhovanými usneseními je sledováno vytvoření předpokladů pro realizaci dalšího způsobu poskytnutí podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků v Ústeckém kraji.

Poskytování institucionální podpory výzkumu, vývoje a inovací z veřejných prostředků dle výše uvedeného zákona je osvědčenou formou podpory z veřejných prostředků určených větším týmům a organizacím dlouhodobě se zabývajících aktivitami výzkumu, vývoje a inovací, aktivitami, které není možné ani účelné zajistit pouze na základě veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích.

V Ústeckém kraji je pouze jediný subjekt, který splňuje podmínky pro poskytnutí institucionální podpory na dlouhodobý koncepční rozvoj na základě zhodnocení dosažených výsledků výzkumné organizace.

Poskytování institucionální podpory z veřejných prostředků má ze zákona charakter dotace a její uvažovaná výše bude nad 1 000 tis. Kč. Rozhodnutí o poskytnutí podpory je v kompetenci zastupitelstva kraje (§ 36 písm. c) zákona o krajích).

Úhrada bude prováděna z prostředků Ústeckého kraje na výzkum a vývoj v souladu s ust. § 3 odst. 3 zákona a § 4 odst. 2 písm. a) bod 1 zákona.

Odbor kultury a památkové péče má v návrhu rozpočtového výhledu na roky 2025 – 2027 zahrnuty finanční prostředky na poskytnutí institucionální podpory Ústavu archeologické památkové péči severozápadních Čech, v.v.i.

Podpora bude poskytována jednorázově vždy na příslušný kalendářní rok za předpokladu, že budou splněny závazky příjemce podpory, vyplývající z rozhodnutí, a že budou do informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací zařazeny veškeré údaje dle nařízení vlády č. 397/2009 Sb.

Ústav archeologické památkové péče, v.v.i. má za sebou sedmdesátiletou historii organizace s výbornými výsledky na poli archeologické památkové péče a výzkumu. Po celé 20. století působil jako státní organizace.

V roce 2001 byl převeden do zřizovatelské působnosti Ústeckého kraje a do r. 2006 fungoval jako příspěvková organizace kraje s plně hrazeným rozpočtem - příspěvkem na provoz. V roce 2007 byl ústav transformován do podoby veřejné výzkumné instituce zřízené Ústeckým krajem dle zákona č. 341/2005 Sb., o veřejných výzkumných institucích. Tato transformace umožnila velkou hospodářskou samostatnost a pružnější reagování na ekonomické požadavky investorů – hlavních přispívatelů do rozpočtu organizace. V období let 2007-2009 byla ze strany zřizovatele řešena podpora formou jednoletých veřejných zakázek. Tento způsob se ukázal jako kontraproduktivní jak ve výši prostředků tak především ve stabilitě a zárukách poskytovaných na koncepční rozvoj ústavu. Z těchto důvodů došlo v r. 2009 ke schválení pětiletého období poskytování institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituce 2010-2014 za podmínek plnění každoročně stanovovaných hlavních odborných úkolů. Další poskytování institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituce bylo v letech 2015–2019 a v letech 2020-2024.

Institucionální podpora poskytovaná veřejné výzkumné instituci umožňuje vykonávat na území Ústeckého kraje kvalitní a efektivní archeologickou památkovou péči a ochranu archeologického kulturního dědictví, které je v majetku Ústeckého kraje. Institucionální podpora je zároveň jedinou zárukou koncepčního rozvoje této veřejné výzkumné instituce. Je také jedinou zárukou efektivního vysoce odborného zpracování dříve získaných dat z jednotlivých výzkumů, které nelze komplexně zpracovávat jiným způsobem než za použití institucionální podpory. Jejich zpracování totiž nelze zahrnout mezi náklady aktuálně dodavatelsky (investorsky) zpracovávaných výzkumů.

Hlavní prioritou ústavu byly a jsou velkoplošné záchranné archeologické výzkumy na stavbách dálnic, silnic a liniových staveb; v předpolí povrchových dolů, intravilánech měst apod. Zajišťuje péči o archeologické kulturní dědictví spojenou s výzkumy a dokumentací ničených, narušených a ohrožených archeologických památek.

Tato činnost je provázena zpracováním těchto výzkumů v nálezových zprávách, komplexním zpracováním výsledků v odborných syntézách (databáze, přehledy apod.), archivací dat a zveřejňováním výsledků formou odborných i popularizačních publikací a výstav. Podrobné výčty publikací v rozličných periodikách u nás i v zahraničí jsou každoročně zaváděny do Registru informací o výsledcích výzkumu Rady vlády pro výzkum a vývoj (RIV). Výsledky, které byly předány do RIV za posledních pět let, jsou uvedeny v příloze č. 4.

Podpora je použita ke komplexnímu zpracování dat, jejich vyhodnocení a publikování, při kterých se mimo jiné používají nedestruktivní metody (letecká a pozemní prospekce, geofyzikální měření) a aplikují moderní přírodovědecké postupy ve společenských vědách (antropologie, paleobotanika, paleozoologie apod.) vesměs ve spolupráci se specializovanými pracovišti Akademie věd ČR a vysokých škol u nás i v zahraničí. Nejen tyto metody, ale i uvedené pracovní postupy zpracování pak představují výsledky aplikovaného výzkumu v odboru, které jsou minimálně na republikové úrovni.

Cílem organizace na období 2025 – 2029 je rozvíjet dosavadní strukturu činnosti

a zaměřit se především na níže uvedené 4 základní oblasti koncepčního rozvoje:

1. Studium pravěku, rané doby dějinné, středověku a novověku severozápadních Čech v Ústeckém kraji
2. Mezinárodní spolupráce
3. Ochrana archeologického kulturního dědictví
4. Prezentace výsledků výzkumu formou publikací, odborných článků a výstav

1. Studium pravěku, rané doby dějinné, středověku a novověku severozápadních Čech v Ústeckém kraji: V letech 2025 až 2029 je plánováno pokračování zpracování a postupné publikování části větších v minulosti prováděných záchranných archeologických výzkumů, u kterých jsou kladeny vysoké nároky na kapacitu laboratoří a čas na odborné zpracování (výzkumy v městských jádrech a rozsáhlé kontinuální výzkumy v předpolí dolů). Dalším úkolem důležitým pro výzkum pravěku v severozápadních Čechách je zpracování a publikování vybraných částí velkých záchranných archeologických výzkumů pravěkých lokalit a pohřebišť a to například z oblasti Lovosic, které představují výjimečný prostor s mimořádnou hustotou a kontinuitou pravěkého osídlení v rámci celých severozápadních Čech. s mimořádnou hustotou a kontinuitou pravěkého osídlení v rámci celých severozápadních Čech. Mezi úkoly institucionální podpory nebude chybět ani dlouhodobý projekt záchranného archeologického výzkumu pohřebiště z doby římské v Nezabylicích u Chomutova.

2. Mezinárodní spolupráce:

V letech 2025–2029 bude instituce v oblasti výzkumu a popularizace památek středověkého hornictví v Krušných horách nadále pokračovat. V červenci roku 2023 byl zahájen další mezinárodní projekt, jehož je instituce, jako projektový partner součástí. Pod názvem ArchaeoTin bude v letech 2023–2026 realizován multidisciplinární výzkum zaměřený na archeologické a archeobotanické pozůstatky pravěké těžby cínu v Krušných horách.

ÚAPPSZČ, v. v. i. bude i v následujícím období úzce spolupracovat s univerzitou v polském Řešově (Instytut Archeologii Uniwersytetu Rzeszowskiego). Jedním z dlouhodobých společných projektů je záchranný archeologický výzkum a zpracování ohroženého a mimořádně významného pohřebiště z doby římské na katastru obce Nezabylice (okr. Chomutov). Tento výzkumný projekt je vynikající ukázkou spolupráce ÚAPPSZČ, v. v. i., Oblastního muzea v Chomutově a zahraničního partnera za podpory Ústeckého kraje.

3. Ochrana archeologického kulturního dědictví:

V letech 2025–2029 bude pokračovat činnost v oblasti digitalizace archivních dokumentů a pramenů k archeologii severozápadních Čech. V letech 2025–2029 též plánujeme soustředit část kapacit na oblast intenzivního dozoru nad ochranou archeologických památek, které jsou v horských oblastech (Krušné hory, Lužické hory, České Švýcarsko) ohroženy intenzivní kůrovcovou těžbou dřeva a následnou výsadbou lesa. Dále předpokládáme, že část zdrojů institucionální podpory bude směřovat na stále frekventované archeologické výzkumy, jejichž náklady jsou, v souladu se zněním § 22, odst. 2. Zákona o státní památkové péči, hrazeny provádějící organizací.

4. Prezentace výsledků výzkumu formou publikací, odborných článků a výstav:

Instituce bude dále pokračovat ve vydávání vlastních publikací v edičních řadách „Příspěvky k pravěku a rané době dějinné severozápadních Čech“ a „Prameny k dějinám archeologie v severozápadních Čechách“. Nadále budou publikovány monografie k jednotlivým okruhům problematiky pravěku, středověkých a novověkých dějin a dále budou publikovány články v tuzemských a zahraničních odborných, vědeckých periodicky vydávaných časopisech. Bude i nadále pokračovat realizace příležitostných výstav a soustavná práce se školní mládeží formou exkurzí a popularizačních přednášek v sídle instituce. Instituce bude dále věnovat pozornost různým formám prezentace a propagace památek archeologického kulturního dědictví Ústeckého kraje.

Koncepce rozvoje Ústavu archeologické památkové péče severozápadních Čech, veřejné výzkumné instituce v letech 2025 – 2029 byla projednána ve Výboru pro kulturu a památkovou péči dne 12. března 2024 (usnesení č. 005/32Vyb_KaPP/2024), Komisi pro transformaci, vědu, výzkum a energetiku Rady Ústeckého kraje dne 12. března 2024 (usnesení č. 004/18Kom_TVVE/2024). Členové výboru a členové komise se shodli doporučit schválení poskytnutí institucionální podpory dlouhodobého koncepčního rozvoje veřejné výzkumné instituci v letech 2025 – 2029.

Stanovisko odboru legislativně právního:

Dle ústní domluvy s JUDr. Boháčkem není nutné se vyjadřovat z právního hlediska.

Vyjádření odboru ekonomického:

Odbor ekonomický bere na vědomí navržené usnesení. Roční podpory v navržené výši byly zařazeny do návrhu střednědobého výhledu rozpočtu kraje.

Institucionální podpora na léta 2025–2029 se podstatně navyšuje proti letům 2020–2024 o 12 mil. Kč (ročně o cca 2,5 mil. Kč), což představuje nárůst o cca 35 %. Skokové navýšení podpory je zejména v oblasti mzdových výdajů (tvoří cca 80 % navrhované podpory), a to o 11 mil. Kč, což činí nárůst o cca 42 %.

Navýšení institucionální podpory organizace zdůvodňuje skutečností, že institucionální podpora v oblasti osobních výdajů v letech 2015-2019 dlouhodobě a výrazně stagnovala a její následný růst v dalších letech neodpovídal dynamice růstu průměrné mzdy v daném státním sektoru a růstu minimální mzdy v ČR. Dalším důvodem je vysoká míra inflace v letech 2022 a 2023.

Zpracoval / konzultoval:

Ing. Martin Kohl
vedoucí odboru kultury a památkové
péče

Předkládá:

Mgr. Jiří Řehák (uvolněný zastupitel)

Schvalovací cesta:

1	Ing. Martin Kohl (vedoucí odboru)	 Ing. Martin Kohl 10.06.2024
2	Mgr. Jiří Řehák (uvolněný zastupitel)	 Mgr. Jiří Řehák 11.6.2024

Podpis zpracovatele:

Veronika Ficencová